

ETİYOPYA VE ERİTRE ARASINDAKİ SINIR KRİZİ*

The Border Crisis Between Ethiopia and Eritrea

Ibrahim NASSIR**

Öz

20. yüzyılın ortalarında Afrika ülkeleri, Avrupa'nın sömürgeci ülkelerinden bağımsızlıklarını kazanmaya başlamıştır. Bağımsızlık hareketleriyle birlikte kıta ülkeleri, sınırları belirlenmiş ulus devletler haline gelmiştir. Fakat sömürgeci devletler, kıta ülkelerinin sınırlarını belirlerken Afrika'nın coğrafik ve demografik özelliklerini göz önünde bulundurmadıkları için söz konusu ülkeler arasında sınırlar konusunda anlaşmazlıklar yaşanmaktadır. Sınır anlaşmazlıkları dolayısıyla ülkeler arasında savaşlar yaşanmış ve yaşanmaya devam etmektedir. Etiyopya-Eritre arasında yaşanan sınır anlaşmazlığı, kıtada en kronik sınır anlaşmazlığı olarak bilinmektedir. Hatta bu durum 1998 yılında iki ülke arasında bir savaşa neden olmuştur. Çalışmamızda söz konusu krizin sebepleri, geleceği ve sorunun çözümü maksadıyla önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Afrika, Eritre, Etiyopya, Ulus Devleti, Sınır.

Abstract

In the twentieth century, African countries began to gain independence from the colonial powers. Accordingly, with the African independence movements, the continental countries became bordering nation states. Although the colonial states have set borders for continental countries and while drawing the boundaries; they did not consider the geographic and demographic characteristics of Africa. Due to the border disputes, the continental states have been almost constantly in battled. Also, the border dispute between Ethiopia and Eritrea is known as the most continuing border dispute in Africa. So, in this study, besides analyzing the crisis, we will give suggestions for solution of this endless problem.

Keywords: Africa, Eritrea, Ethiopia, Nation State, Border.

* Makale Gönderim Tarihi: 03.03.2018 – Makale Kabul Tarihi: 18.05.2018.

** MSc, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü; Araştırmacı, Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmalar Merkezi, e-posta: ibra.nassir88@gmail.com

Giriş

Afrika kıtası; iç savaş, kıtlık, doğal afet ve ülkeler arasında vuku bulan savaşlar şeklinde tezahür eden krizlerin en çok yaşandığı bölge olarak bilinmektedir. Bu krizlerin çoğunun sıklıkla yaşanmasının altında yatan temel sebebin Batılı sömürge güçlerinin politikaları olduğu düşünülmektedir. Çünkü Batılı sömürgeciler; Afrika'da tam anlamıyla ulus devletleri oluşturmayarak yalnızca kendi çıkarları doğrultusunda yönetilen devletçikler kurmuşlardır. Bununla birlikte söz konusu devletler; Afrika'nın doğal zenginliklerini sömürmüş, kıta insanını köleleştirmiş ve ulus devletin sınırlarını net bir şekilde belirlememişlerdir.¹

Kitada yer alan ulus devletlerin sınırlarının sağlıklı belirlenmemesinden dolayı devletler, bağımsızlıklarını kazandıkları süreçte sınır hususunda aralarında anlaşma sağlayamamışlardır. Bu nedenle ülkeler arasında bugün dahi devam eden kanlı savaşlar yaşanmaktadır. Bilindiği üzere 1950'li yılların başında Afrika kıtasında bağımsızlık hareketleri boy göstermiştir. Ülkeler bağımsızlıklarını kazanmaya başladığında aralarında krizler çıkmaya başlamıştır. Bu krizlerin en belirginiyse sınır anlaşmazlıklarıdır.

Belirtmek gerekir ki Afrika kıtası, elli dört bağımsız ülkeden oluşmaktadır. Bu ülkeler arasında bağımsızlık hareketlerinden bu yana sınır anlaşmazlıklarının vuku bulunduğu görülmektedir. Bazı ülkeler arasında da sınırların henüz netleşmemesinden ötürü gelecekte yeni savaşların patlak vereceği yönünde tahminler mevcuttur. Ülkeler arasında yaşanan sınır krizlerine halen bir çözüm bulunamamasından dolayı Afrika Birliği Örgütü (ABÖ) bünyesinde bir komisyon oluşturulmuştur. Bu komisyonun çalışmaları bağlamında 2022 yılına kadar ülkeler arasındaki sınırların yeniden çizilmesi beklenmektedir.

Yukarıda verilen bilgiler ışığında Afrika'nın ülkeler arasında sınır krizlerinin en çok yaşandığı kıta olduğu anlaşılmaktadır.

1 Mehmet Seyfettin Erol-Oktay Bingöl, "Birinci Dünya Savaşı'nın Afrika'ya ve Sömürgeciliğe Etkileri", *Gazi Akademik Bakış Dergisi*, Cilt: 7, Sayı: 14, 2014, s. 185.

Bunun başlıca sebebi, sömürgeci ülkelerin, doğal sınırları gözetmeyerek kendi çıkarları doğrultusunda ülkelerin sınırlarını adeta cetvelle belirlemeye çalışmalarıdır. Kıtada bulunan hemen her ülkenin komşu ülke ile bir sınır krizi bulunmaktadır. Bu bağlamda, Eritre – Etiyopya sınır krizi, Afrika'nın en kronikleşmiş krizleri arasında kendine yer bulmaktadır.

Bugün Afrika'da görülen iç çatışma, istikrarsızlık, ülkeler arasında silahlı çatışmalar ve bazı bölgelerdeki karışıklıkların başlıca sebebinin sömürge yönetimlerinin geride bıraktıkları suni sınırlar teşkil etmektedir.

Afrika kıtasında sınır çatışmalarına örnek verecek olunursa; 1960'lı yıllarda Fas ile Cezayir, Benin ile Nijer, Etiyopya ile Somali; 1970'li yılların sonlarında Uganda ile Tanzanya ve tekrar Etiyopya ile Somali; 1980'li yılların başında Çad ile Libya; 1980'lerin sonundaysa Fas ile Moritanya ve 90'lı yılların sonunda Eritre ile Etiyopya arasında sınır anlaşmazlıkları patlak vermiştir. Aynı zamanda Mali ile Burkina Faso arasında 1960'lı, 1970'li ve 1980'li yılların farklı zaman dilimlerinde sınır savaşları yaşanırken; Nijerya ile Kamerun 1960-1980'li yıllar arasında sınır sorunları nedeniyle savaşmıştır.² Buradan hareketle aşağıda bazı devletler arasında yaşanan sınır anlaşmazlıkları örneklendirilerek konunun daha detaylı kavranması düşünülmüştür.

- a) Senegal – Moritanya arasındaki sınır anlaşmazlığı yaşanmıştır. Söz konusu ülkeler arasındaki sınır krizi, Batı Afrika bölgesinin en eski sınır sorunlarından biri olarak bilinmektedir. Bu durum iki ülke arasında diplomatik ve ekonomik sorunlara yol açmıştır. Krizin sebepleri incelendiğindeyse iki tarafın Senegal Nehri üzerinde anlaşamadıklarından kaynaklandığı tespit edilecektir.³ Bu anlaşmazlık yaklaşık 1980 – 1990 yılları arasına kadar devam etmiştir.
- b) Cezayir – Fas arasında da sınır anlaşmazlığı bulunmaktadır. Afrika kıtasının en eski sınır anlaşmazlığı şeklinde bilinen

2 Murat Yılmaz, "Afrika'da Sınır Sorunları", *İnsamer*, http://insamer.com/tr/afrikada-sinir-sorunlari_12.html, (Erişim Tarihi: 03.03.2018).

3 "Senegal-Mauritania Conflict", *SAHEL and West Africa Club*, <https://www.oecd.org/countries/mauritania/44650413.pdf>, (Erişim Tarihi: 03.03.2018).

Cezayir – Fas arasındaki anlaşmazlığın Fransız sömürgecilik döneminden itibaren devam ettiği bilinmektedir. Etnik açıdan Cezayir ve Fas, Berberi ve Araplardan oluşmasına rağmen iki ülke arasında böyle bir sınır sorunu yaşanması, analistler tarafından yorumlanamamaktadır. Fakat söz konusu krizin Fransız sömürgecilik dönemine dayandığı göz önünde bulundurulduğunda, Fransızların rolünün olduğunu düşünmek ve durumu böl – parçala – yönet politikası kapsamında değerlendirmek doğru olacaktır.⁴ Cezayir – Fas arasındaki sınır krizi, diğer Afrika sınır anlaşmazlıklarında olduğu gibi iki ülke arasında ilişkilerin geliştirilememesine sebep olmuştur. Ayrıca iki ülke arasındaki sınır bölgesi, ticaret yollarının açılması yerine savaş bölgesi haline gelmiştir. Bu minvalde iki ülke arasında iyi bir biçimde komşuluk ilişkileri tesis edilememiştir. Buna ilaveten bahsi geçen krizin meydana getirdiği durumu, iki ülke arasında silahlanma yarışına gidilmesi oluşturmuştur. Bu da söz konusu ülkelerin sermayelerini, kalkınma ve halklarının refah seviyelerini yükseltmeleri yönünde kullanmaları yerine askeri harcamalara kullanmaları sonucunu doğurmuştur. Dolayısıyla ülkelerin ekonomik, siyasi ve sosyal açıdan gelişmeleri olumsuz yönde etkilenmiştir.

- c) Sudan – Mısır arasındaki sınır anlaşmazlığı ise bir diğer örnektir. Sudan – Mısır arasındaki sınır anlaşmazlığının sebebini incelediğinde, Halayeb üçgeni ve Şelatin bölgelerinin aidiyetiyle ilgili olduğu tespit edilecektir. Tarihi perspektiften bakıldığında, 1950’li yılların başına kadar Sudan idari anlamda Mısır’a bağlı bulunmaktaydı. 1956 yılındaysa Mısır – İngiliz sömürgeciliğinden kurtulan ve bağımsızlığını kazanan Sudan, ülke sınırlarını belirlemiştir. Buna ek olarak; Kızıldeniz’e kıyısı olan Halayeb üçgeni, Mısır ve Sudan arasında tartışmalı bir bölge haline gelmiştir. Tartışma bağlamında Sudan, bölgenin kendisine ait olduğunu iddia ederken; 1995 yılında Mısır bölgeyi askeri güç aracılığıyla kendi hâkimiyeti altına almıştır. Dolayısıyla iki ülke arasında vuku bulan ilişkiler gergin bir döneme girmiştir. Aynı zamanda Sudan, bu meselenin Birleşmiş Milletler Gü-

4 Şerif Raziya, *Cezayir Fas Savaşı Nedenleri ve Etkileri*, Mohamed Khider Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Biskra 2014, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), s. 21.

venlik Konseyi'ne (BMGK) taşınması gerektiğini savunmuş olup Mısır sorununun BMGK'ya taşınmasına her zaman için karşı çıkmıştır.⁵

Yukarıda ifade edildiği gibi Mısır, söz konusu bölgeleri askeri güçle kontrolü altına almıştır. Fakat BM haritaları kapsamında Sudan'a ait olduklarına dair bilgi net bir şekilde bilinmektedir. Buna karşın Mısır askerinin silah zoruyla söz konusu bölgelerde hakimiyet kurmasından dolayı, Sudan'la olan ilişkilerinde siyasi, ekonomik ve sosyal yönden gerginlik yaşanmasına sebep olmaktadır.⁶

1. Afrika'da Sınır Anlaşmazlıklarının Olumsuz Yansımaları

Yukarıda verilen örneklerden yola çıkarak Afrika kıtasında yaşanan sınır anlaşmazlıklarının kıtanın gelişimine bir engel teşkil ettiğini söylemek doğru olacaktır. Buna ek olarak aşağıda yer alan olumsuz etkileri saymak mümkündür:

- a) **Ülkeler Arasında Savaşların Çıkması:** Bilindiği üzere savaşların çıkması, ülkelere ekonomik zararlar vermesinin yanında sosyal olumsuz etkilere de sebebiyet vermektedir. Örnek vermek gerekirse yukarıda Senegal – Moritanya arasında yaşanan sınır anlaşmazlıklardan dolayı 1989-1991 yılları arasında savaş meydana gelmiştir. Söz konusu savaşta 24 bin insan hayatını kaybederken yüz binlerce kişi evini terk etmek zorunda kalmıştır.
- b) **Küresel ve Bölgesel Aktörler Tarafından Kıta Ülkelerinin İç Siyasetine Karışılması:** Afrika ülkeleri arasında yaşanan sınır anlaşmazlıklardan dolayı ülkeler arasında siyasi, ekonomik ve askeri kriz meydana gel-

5 İbrahim Nassir, "Halayeb Üçgeni Krizi Bir Daha Gündemde", *ANKASAM*, <https://ankasam.org/halayib-ucgeni-krizi-bir-kez-daha-gundemde/>, (Erişim Tarihi: 03.03.2018).

6 "Egyptian Claim to Sudanese-administered Areas North of 22nd Parallel – Sudanese Appeal to Security Council", *Keesing's Worldwide*, <http://web.stanford.edu/group/tomzgroup/pmwiki/uploads/1091-1958-03-22-KS-a-SHP.pdf>, (Erişim Tarihi: 03.03.2018).

mektedir. Bu krizlerin bahane edilmesiyle birlikte arabulucu rol üstlenilecek olunması ileri sürülerek kendini göstermek isteyen birçok aktör olacaktır. Fakat böylesi bir durumda krize çözüm bulunması yerine kendi çıkarlarını savunduklarını görülmektedir. Örneğin; çalışmanın ilerideki kısımlarında değinileceği üzere Eritre – Etiyopya arasındaki krizin çözümünde yer alan Amerika Birleşik Devletleri (ABD)⁷, söz konusu ülkelerin iç siyasetine karışma fırsatı bulmuş; ayrıca iç ve dış politikalarını da yönlendirmiştir. Bununla birlikte 1998 yılında Badme Savaşı'nın bir daha tekrarlanmaması adına bölgede askeri varlık göstermiştir.⁸

- c) **Afrika'nın Bütünleşmesine Büyük Engel Olması:** Kıta ülkeleri arasında sınır anlaşmazlıklarının yaşanmasını, Afrika'nın bütünleşmesi önünde büyük bir engel olarak nitelendirmek doğru olacaktır. Çünkü ülkeler arasında çözümü oldukça zorlaşmış siyasi, ekonomik, askeri ve sosyal anlaşmazlıklara yol açmaktadır. Bu noktada kıta genelinde yaşanan tüm sınır anlaşmazlıkları örnek olarak gösterilebilecektir.⁹
- d) **Kıta Ülkeleri Arasında Ticaretin Gelişmemesi:** Kıta ülkeleri arasında yaşanan sınır anlaşmazlıkları dolayısıyla karşılıklı ticaretin gelişmediği görülmektedir. Bu bağlamda Afrika ülkelerinin ticareti kendi aralarında gerçekleştirmesi yerine kıta dışındaki ülkelerle geliştirme yollarına başvurmasına yol açacaktır. Bu durumun Afrika'da yeni sömürgecilik döneminin başlamasına sebebiyet vereceği söylenebilecektir.

7 ABD, Afrika'daki krizlerde NATO benzeri örgütler aracılığıyla rol üstlenebilir. Böylece daha fazla aktörün katılımı ve uluslararası meşruiyet söz konusu olabilir. NATO'nun kriz yönetimi hakkında ayrıntılı bilgi için bkz: Mehmet Seyfettin Erol-Şafak Oğuz, "NATO, Kriz Yönetimi", Mehmet Seyfettin Erol, der., *Değişim Sürecinde Yeni NATO-Yeni Türkiye*, Bakış kitap, Ankara 2013, s. 149-152.

8 Jone Abbink, *Badme and the Ethio – Eritrean Border: The Challenge of Demarcation in the Post War Period*, Leiden 2015, s. 219-231.

9 Charles Enoch vd., *Pan-African Banks Opportunities and Challenges for Cross – Border Oversight*, International Monetary Fund, Washington D.C. 2015, s. 44.

2. Etiyopya – Eritre Arasındaki İlişkiler ve Sınır Krizi

2. 1. Tarihsel Arka Plan

Tarihsel açıdan bakıldığında Eritre, Etiyopya ve Sudan'ın kuzey doğusu Büyük Habeşistan'ı oluşturmaktaydı. Etnik anlamda farklı milletlerin bir arada yaşamasına rağmen bu bölge Habeşistan olarak adlandırılmıştır. Bu durumun ülkeyi yöneten kralın Habeş kökenli (Necaşiler) olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Belirtmek gerekir ki Habeşistan İmparatorluğu, yüzyıllar boyunca Doğu Afrika bölgesinin büyük imparatorluğu özelliğine haiz bir biçimde hâkimiyet sürmüştür.¹⁰

Bilindiği üzere sömürgecilik faaliyetleriyle birlikte Avrupalı devletler, Afrika kıtasını kendi aralarında paylaşmışlardır. İtalyanlar, İngilizler ve Fransızlar kıtayı paylara ayırmak suretiyle sınırlarını belirlerken; makalenin giriş bölümünde de ifade edildiği gibi etnik yapıyı göz önünde bulundurmadan kendi çıkarlarını gözeterek hudutları adeta cetvelle çizmişlerdir. Bu çerçevede Habeşistan'ı Eritre, Etiyopya ve Doğu Sudan olmak üzere üçe ayırmışlardır.

Sömürgeci devletler, bölgeden çekilmelerine müteakip federal bir yapıya haiz şekliyle Eritre'nin Etiyopya'ya dahil olmasını kabul etmişlerdir. Etiyopya'nın Eritre'yi topraklarına katmak istemesinin sebebi, denize kapalı bir ülke olmasından kaynaklanmaktadır. Denize sınır bulunmamasından dolayı dış ticaretini Eritre limanları üzerinden yapmaktaydı. Bu nedenle 1952 yılında Eritre'yi fiilen hâkimiyeti altına almıştır. Fakat o dönemin Etiyopya rejimi, Eritre halkına zulmetmiş ve siyasi haklarını ellerinden almaya başlamıştır. Eritre halkı bu duruma karşılık çıkmış ve Eritre Özgürlük Cephesi'ni oluşturarak 1960'lı yıllardan itibaren silahlı mücadeleye başlamıştır.¹¹

10 A. H. M. Jones-Elizabeth Monroe, *A History of Abyssinia*, Oxford University Press, Londra 1935, s. B.

11 Taha Hamid, "Tatvurat El-Sira El-İritri El-İsiyobi ve Mavakıf El-Gufa ve El-Munazamat El-İklimiyah ve El-Duvaliyah (Erite – Etiyopya Kriz Sorunu Üzerine Gelişmelerde Bölgesel ve Uluslararası Aktörlerin Rolü)", *al-Kadisayh Hukuk ve Siyasal Bilimler Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 2, s. 56.

Etiyopya’da 1974 yılında Tümgeneral Mengistu Haile Mariam liderliğindeki askeri cunta, İmparator Haile Selassie iktidarına son vererek komünist bir yönetim ilan etmiştir. Sovyetler Birliği’yle iyi ilişkiler geliştirmiş olan komünist yönetim, Batı Bloğu’nun dikkatini çekmiştir. Bu doğrultuda ABD, antikomünizm politikasının bir gereği olarak istihbarat faaliyetleri kapsamında antikomünist Tigray Özgürlük Cephesi’ni desteklemiştir. 1990 yılında komünist Mengistu Haile Mariam yönetimine son verilmiştir.¹²

Tigray Özgürlük Cephesi’nin Eritre Özgürlük Cephesi’nin desteğiyle kurulduğu düşünülmektedir. Söz konusu iki cephe, komünist Mengistu Haile Mariam rejimine karşı birlikte savaşmıştır. 1991 yılında ülkedeki komünist rejimin devrilmesinin ardından Meles Zenawi liderliğinde bir yönetim tesis edilmiştir. Zenawi yönetimi, Eritre sorununun çözülebilmesi adına Eritre Özgürlük Cephesi’yle anlaşmaya varmıştır. Eritre halkı, anlaşmaya dayanarak Etiyopya’yla birleşme hususunda bir referandum düzenlemiştir. Referandumun sonucunda Eritre, 1993 yılında Etiyopya’dan ayrılarak bağımsız olmuştur.¹³

Meles Zenawi rejimi, Eritre’nin ekonomik anlamda olmasa da siyasi bağımsızlığını desteklemekteydi. Bunun nedeni Eritre’nin siyasi ve ekonomik bağlamda bağımsız olması durumunda Etiyopya ekonomisinin Eritre limanlarına mahkûm olma ihtimalidir. Dolayısıyla Eritre – Etiyopya ekonomilerinin birbirine entegre olması istenmiştir. Fakat Eritre rejimi, bu şekilde tezahür eden bir düşüncüyü reddetmiş olup; limanlarını Etiyopya mallarına kapatmış ve yüksek gümrük vergileri koymaya başlamıştır. Bu uygulama ve düzenlemelerin hayata geçirilmesi Etiyopya rejiminin tepkisine yol açmış ve rejim, sınır anlaşmazlıklarını öne sürerek Eritre’ye savaş ilan etmiştir.

Eritre’nin bağımsızlığını ilan etmesinin ardından iki ülke arasında vuku bulan siyasi ve ekonomik kriz, kanlı savaşlara yol açmıştır. Kriz, Badme bölgesinin aidiyeti meselesiyle başlamış

12 Øyvind M. Eide, “Missionary Dilemmas in Times of Persecution: Case Ethiopia”, *Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap*, Cilt: 3, Sayı: 4, 2012, s. 213.

13 Hamid, a.g.m., s. 58.

olup; iki ülke arasında Doğu Afrika Bölgesi nezdindeki en büyük savaşı başlatmıştır.

2.2. 1998 Savaşı (Badme Savaşı)

1998 yılında yapılan savaş, görünürde Badme bölgesinin aidiyeti konusundaki anlaşmazlıklardan kaynaklanmaktadır. Fakat bu savaşın ekonomi, siyaset ve güvenlik alanlarında Eritre ve Etiyopya rejimleri arasında yapılan anlaşmalardan kaynaklandığı düşünülmektedir. Zira Eritre rejimi, 1994 yılında Etiyopya'ya entegre olmak yerine Sudan'la birleşmeyi tercih ettiğini açıklamıştı. Etiyopya rejimi, atılan bu adıma karşı çıkmış ve ardından Eritre'ye 1998 yılında savaş açmıştır. Savaşta iki ülke toplam 200.000 askeri sınırlara konuşlandırmıştır. Etiyopya tartışmalı bir bölge olan Badme'yi silah zoruyla kontrol altına almıştır. Savaşta on binlerce sivil ve asker hayatını kaybetmiştir. Bir milyona yakın insan ise komşu ülkelere tehcir edilmiştir. Söz konusu savaşın ardından 7 Eylül 2000 tarihinde BM'nin özel gayretleriyle iki taraf, Cezayir'de bir ateşkes anlaşması imzalamıştır. Anlaşma sonrasında iki ülke arasındaki askeri nitelikteki savaş bitmiş olsa da verilen diplomatik savaş günümüze kadar devam etmektedir.¹⁴

2.3. Badme Bölgesinin Önemi

İki ülke arasında sınır anlaşmazlığına sebep olan Badme bölgesi, stratejik bir konuma sahip olmamasının yanı sıra yerel zenginliklere de sahip değildir. Buradan hareketle sorulması gereken soru şu şekilde tezahür etmektedir: “Neden bu önemsiz bölge iki ülke arasında savaşa sebep olmuştur?” Bu soruya şu şekilde cevap verilebilecektir:¹⁵

- Etiyopya, Badme bölgesini Eritre'ye karşı bir koz olarak kullanmak istemektedir. Etiyopya, denize kıyısı olmamasından dolayı Eritre limanlarına

14 “U.S. to Blame for Ethiopia Border Conflict That Killed 70,000 Says Eritrea's President”, *Newsweek*, <http://www.newsweek.com/eritrea-ethiopia-war-isaias-afwerki-united-states-626478>, (Erişim Tarihi: 05.12.2017).

15 “Europe Targets Eritrea's Natural Resources”, *Awate*, <http://awate.com/europe-targets-eritreas-natural-resources-2/>, (Erişim Tarihi: 12.05.2018).

muhtaçtır. Bu bağlamda Kızıldeniz'e ulaşmak için elinden geleni yapmaktadır. Bahsi geçen bölgeyi kontrol altına alması durumunda Eritre'yle masaya oturabilecek ve bölge karşılığında denize ulaşabilecektir.

- Ayrıca Etiyopya rejiminin 1993 yılından itibaren iki ülkenin birleşmesi yönünde ekstra bir efor sarf ettiği düşünülmektedir. Sınırların net bir şekilde belirlenmesi halinde birleşme olasılığının kalmayacağını düşünen rejim, Badme'yi tartışmalı bir bölge niteliğinde bırakmış ve silah zoruyla kontrol altında almıştır.
- Eritre Başkanı Isaias Afewerki'nin soyunun Badme'nin civarında kalan bir bölgeye dayandığı yönünde iddialar mevcuttur. Bu yüzden söz konusu bölgenin Eritre'ye ait olduğunu iddia etmekte olduğu ve Eritre'ye katmaya çalıştığı düşünülmektedir. Afewerki'nin Badme'yi topraklarına katmaması durumunda Eritreli olup olmadığı sorgulanacak ve gelecek tepkilerden dolayı Eritre Başkanlığı görevini sürdüremeyecektir.

3. Uluslararası ve Bölgesel Güçlerin Krizin Çözülmesi Yönünde Gösterdiği Çabalar

Etiyopya ve Eritre'nin yaşadığı sınır krizi, iki ülke sivil vatandaşlarına önemli ölçüde zarar vermiştir. 1998 yılında yapılan savaştan dolayı yüz binlerce insan hayatını kaybetmiş; bir milyona yakın kişi iki ülke arasında kalan sınır bölgesinden kaçmıştır. Vuku bulan bu çatışma ortamını yakından takip eden uluslararası ve bölgesel güçler, krizin çözülmesi adına çaba sarf etmişlerdir. Krize çözüm arayan ülke ve kurumlar şu şekilde sıralanabilecektir:¹⁶

16 "U.S. to Blame for Ethiopia Border Conflict That Killed 70,000 Says Eritrea's President", *Newsweek*, <http://www.newsweek.com/eritrea-ethiopia-war-isaias-afwerki-united-states-626478>, (Erişim Tarihi: 05.12.2017).

3.1. Birleşmiş Milletler

Uluslararası ilişkiler tarihinin son dönemlerinde devletlerin yanı sıra devlet dışı aktörler de ilişkilerde veya krizlerde etkili olmaya başlamışlardır.¹⁷ Bu bağlamda iki ülke arasında savaşın patlak vermesinin ardından 5 Temmuz 1998 tarihinde BMGK acil bir toplantı düzenlemiştir. İki ülkeyi savaşı derhal sona erdirmeye ve krizin çözümünde diplomatik yolları kullanmaya çağırmıştır. Bununla da sınırlı kalmayan BM, iki ülke arasında arabuluculuk yapmaya başlamıştır. Belirtmek gerekir ki örgüt, aynı zamanda ülkeler arasında meydana gelen krizin giderilmesi adına diğer bölgesel organizasyonların faaliyetlerini de desteklemiştir. Örneğin; ABÖ'nin arabuluculuk çabalarına arka çıkmıştır.

Eritre ve Etiyopya arasındaki krizi diplomatik yollarla çözemeyeceğini anlayan BM, 9 Nisan 2000 tarihinde 1298 sayılı bir karar çıkarmıştır. 1298 sayılı karara göre BMGK, iki ülkeye 12 ay sürecek bir askeri ambargo uygulama kararı almıştır. BM'nin çabalarına rağmen iki ülke arasındaki savaş sona erdirilemeyince, bölge üzerinde nüfuz sahibi aktörler krize doğrudan müdahale etmiştir.¹⁸ Bu güçler aşağıda sıralanmıştır.

3. 2. Amerika Birleşik Devletleri

1998 Savaşı, Etiyopya'nın galibiyetiyle sonuçlanmış ve devlet; Badme bölgesini kontrolü altına almıştır. Sonuçlarından ötürü bu savaş, Eritre rejiminin sonunu getirebilirdi. Ancak Eritre rejiminin devrilmesi sonucunda bölgede güvenlik sorunlarının baş göstereceğini düşünmesinden dolayı ABD'nin Eritre rejiminin devrilmesini istemediği tahmin edilmektedir. Bu nedene dayanarak Washington yönetimi, iki ülkeye savaşın bitirilmesi yönünde çağrıda bulunmuştur. Bununla sınırlı kalmayan ABD, 18 Haziran 2000 tarihinde Cezayir'de barış anlaşması imzalamaları yönünde iki ülkeye baskı uygulamıştır. Anlaşma maddeleri özetle şu şekildedir:

17 Kardir Ertaç Çelik, 21. Yüzyılda Kimlikler-Güç Dengesi-İttifaklar Kazakistan Örneği, ANKASAM, Ankara 2017, s. 44.

18 "The Situation Between Eritrea and Ethiopia", *United Nations Security Council*, <http://unscr.com/resolutions/1298>, (Erişim Tarihi: 06.10.2017).

- a. İki ülkenin ortak sınırındaki askeri faaliyetlerin sonlandırılması,
- b. Savaş esirlerinin derhal serbest bırakılması,
- c. Sınır anlaşmazlıklarının çözülmesi adına uluslararası bir komisyonun oluşturulması,
- d. Savaşın vermiş olduğu zararların tespiti için komisyon oluşturulması.¹⁹

Söz konusu iki ülkeye anlaşma imzalamaları adına baskı uygulayan ABD; aynı zamanda Eritre ve Etiyopya'ya 800 milyon dolar hibe vermiştir.

3.3. Avrupa Birliği (AB)

8 Temmuz 1998 tarihinde bir bildiri yayınlayarak savaşı şiddetle kınayan AB, taraflardan krizi diplomatik yollarla çözmelerini istemiştir. AB'nin bölgeye gönderdiği İtalyan bir temsilci, iki ülke arasında arabuluculuk yapmaya başlamıştır. Aynı zamanda örgütün liderleri, ABD ve Ruanda'nın arabuluculuk faaliyetlerini desteklediklerini açıklamıştır.²⁰

3.4. Afrika Birliği Örgütü

ABÖ, mevzu bahis krizin çözülmesi adına özel bir çaba sarf eden aktörler arasındadır. Birlik, tarafları aralarındaki sorunu diplomatik yollarla çözmeye çağırmıştır. Fakat ABÖ üyelerinin krize karşı tutumları farklılık göstermektedir. Örneğin; Cibuti kriz kapsamında Etiyopya'yı desteklerken, Somali Eritre'ye arka çıkmıştır. Somali'yle aynı çizgide ilerleyen Mısır, Etiyopya'yla yaşadığı siyasi krizden dolayı Eritre'yi desteklediğini açıklamıştır.²¹

Uluslararası ve bölgesel aktörlerin çabalarına rağmen iki ülke arasında barış halen sağlanamamıştır. Cezayir Anlaşması'nın imzalanmasından bu yana ikili arasında bir askeri çatışma

19 "Peace Agreement Digital Collection Eritre - Ethiopia Agreement", *United Nations Institute of Peace*, https://www.usip.org/sites/default/files/file/resources/collections/peace_agreements/eritrea_ethiopia_12122000.pdf, (Erişim Tarihi: 06.10.2017).

20 Hamid, *a.g.m.*, s. 73.

21 Hamid, *a.g.m.*, s. 64.

çıkmamış olsa da medya aracılığı ve diplomatik yollarla verilen savaş devam etmektedir. Bu durumun nedeni, söz konusu iki ülkenin tutumlarını sürdürmesi ve krizin iyi bir biçimde yönetilememiş olmasıdır.

4. Eritre – Etiyopya İlişkileri ve Krizle İlgili Tutumları

4. 1. İkili ilişkiler

Afrika kıtasında bir ülkenin başka bir ülkeden ayrılması durumunda aralarında bir sınır krizi yaşanmaması neredeyse imkansızdır. Örneğin; 2011 yılında Güney Sudan Cumhuriyeti, Sudan'dan ayrılmıştı. Ayrılma yaşanmasına rağmen devam eden sınır krizleri, iki ülke arasında gergin ilişkilere sebebiyet vermiştir. Aynı şekilde Eritre, Etiyopya'dan ayrıldığında söz konusu devletler arasında kriz meydana gelmiş ve ikili ilişkiler bozulmuştur.

Eritre – Etiyopya arasındaki ilişkiler tarihsel bir bakış açısıyla incelendiğinde; yıllar boyunca federal bir yapı altında birleşmiş olan Eritre ve Etiyopya, 1993 yılında birbirlerinden ayrı devletler şeklinde tezahür etmiştir. Eritre'nin bağımsızlığını kazanmasının ardından iki ülke arasında boy gösteren siyasi ve ekonomik krizler, 1998 yılında yaşanan savaşa yol açmıştır. Özetle şunu belirtmek gerekir ki; 1993 yılına kadar siyasi hayatlarına bir arada devam eden iki devlet arasında, Eritre'nin bağımsızlığını kazanmasının ardından vuku bulan sınır krizlerinden dolayı iyi komşuluk ilişkileri tesis edilememiş; genellikle savaş durumu gözlenmiştir.

Etiyopya – Eritre ilişkilerini gerginleştiren bir başka husus da Etiyopya'nın Afrika ve Batılı devletler nezdinde güçlü ilişkilere sahip olmasıdır. Etiyopya, bu güçlü ilişkilerini kullanarak Eritre'yi izole etmek adına büyük bir çaba sarf etmektedir. Etiyopya'nın faaliyetleri sonucunda Eritre'ye yıllar boyunca ABD ve Batılı devletler tarafından ekonomik ambargo uygulanmıştır. Bu durum, ikili ilişkiler çerçevesinde diplomatik bir savaşın devam ettiğini göstermektedir.²²

22 “Strained State of Eritrean Opposition in Ethiopia”, *Awate*, <http://awate.com/strained-state-of-eritrean-opposition-in-ethiopia/>, (Erişim Tarihi: 06.10.2017).

Belirtilmesi gereken bir diğerk husus, iki ÷lkenin de Doğu Afrika bölgesinde nüfuz mücadelesine girişmesinden dolayı ilişkilerinin gerginleşmekte olduğudur. Böylelikle her iki rejim de birbirini devirmek adına stratejiler geliştirmeye ve askeri muhaliflere karşılıklı olarak ev sahipliği yapmaya başlamıştır.²³

4.2. İki Ülkenin Tavrıları

Eritre – Etiyopya arasındaki sınır problemlerinin yol açtığı insani sorunları gören uluslararası toplum, kriz için çözüm arayışları içerisine girmeye başlamıştır. Yukarıda bahsedildiği gibi arabuluculuk yapan ÷lke ve uluslararası kurumlar, krizin çözümü adına her zaman diplomatik yolları önermişlerdir. Sınır anlaşmazlığının giderilmesi amacıyla imzalanan Cezayir Anlaşması'nın sonrasında uluslararası bir komisyon oluşturulmuştur. Bahsi geçen komisyonun görevi, iki ÷lke arasındaki sınırları belirlemektir. 2002 yılında söz konusu komisyon, bölgeye giderek sınırları belirleme yönünde çalışmalarına başlamıştır. Fakat iki ÷lke de komisyonun çalışmasını engelleyerek işini yapmasına mâni olmuştur. İstisarelerin ardından komisyon, Badme bölgesini ikiye ayırma kararı almıştır. Dönemin Etiyopya Başbakanı Meles Zenawi, 19 Aralık 2000 tarihinde BM Genel Sekreteri'ne yazmış olduğuk mektupta Etiyopya'nın bölgedeki köylerin parçalanmasına karşı olduğunı belirtmiştir. Böylece Etiyopya, uluslararası toplum tarafından Cezayir Anlaşması'nı yerine getirmemesi nedeniyle eleştirilmiştir.²⁴

BM, iki ÷lke arasında yapılan savaşın tekrarlanmaması adına Addis Ababa'ya bir temsilci göndermiştir. Bu bağlamda Etiyopya Başbakanı Zenawi'nin BM'nin göndermiş olduğuk temsilciyle görüşmesine rağmen; Eritre Başkanı görüşmeyi reddetmiştir. Eritre rejimi Etiyopya'nın krizin çözümü bağlamında ciddi olmadığını ve kendilerinin toprak bütünlüğünü tehdit ettiğini açıklamıştır. İekli ithamlar devam ederken Etiyopya, 90 bin askeri

23 Aynı yer.

24 *Ethiopia And Eritrea: Preventing War*, International Crisis Group, 2005, s. 5.

sınıra konuşlandırmıştır.²⁵ Aynı şekilde karşılık veren Eritre, binlerce askerini savaşa hazır hale getirmiştir. Söz konusu süreçte Eritre, BM'ye ait uçaklara uçuş yasağını getirmiş ve uluslararası gözlemcilerin bölgeden çıkarılmasını talep etmiştir.²⁶ Eritre'nin tutumunu eleştiren BMGK, çıkarmış olduğu 1640 sayılı kararla ülkeye ambargo uygulama yönünde bir karar almıştır. Bu kararın alınması, Eritre rejimi ve ABD arasında gerginliğe sebebiyet vermiş ve Eritre yönetimi, ABD'nin krizin çözümü için kendi ülkesine baskı uyguladığını; ancak Etiyopya'nın arkasında durduğunu açıklamıştır.²⁷

Yukarıda da belirtildiği gibi Etiyopya, Badme bölgesinin ikiye ayrılmasına karşı çıkmıştır. Etiyopya rejimine göre bölgenin ikiye bölünmesi sosyal sıkıntılara yol açacaktır. Eritre ise Cezayir Anlaşması'yla oluşturulan komisyon kararlarının yerine getirilmesi gerektiğini savunmaktadır. Eritre açık bir şekilde komisyonun almış olduğu Badme bölgesini ikiye bölme kararını desteklemektedir.

İki ülkenin tutucu tavırları, krizin çözülmesini zorlaştırmaktadır. Ayrıca her iki ülkenin de imzalamış oldukları anlaşmaya aykırı olarak hareket ettiği gözlenmiştir. Bahsedilenlerden hareketle mevzu bahis iki ülke arasında bir güvensizlik ortamının söz konusu olduğu sonucuna ulaşılabilecektir.

Tüm bunlara ilaveten uluslararası ve bölgesel kurumların krizi yönetememesi, sorunun çözülmesini imkânsız hale getirmiştir. Bu krize son verilmediği takdirde iki ülke arasında iyi ilişkilerin tesis edilmesi oldukça zor olacaktır. Kargaşa ortamının tüm kıtayı etkilemesi ise sorunun genel yansıması şeklinde tezahür edecektir.

25 "Analysis: The Algiers Peace Agreement", *Tesfanews*, <https://www.tesfanews.net/eritrea-ethiopia-algiers-peace-agreement/>, (Erişim Tarihi: 12.05.2018).

26 "Africa Eritrea and Ethiopia Ignore UN Warning", *BBC*, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/276527.stm>, (Erişim Tarihi: 06.10.2017).

27 "Security Council Demands Eritrea End Restriction on Mission Unanimously Adopting Resolution 1640 (2005)", *United Nations*, <http://www.un.org/press/en/2005/sc8561.doc.htm>, (Erişim Tarihi: 06.10.2017).

5. Krizin Genel Anlamda Doğu Afrika Bölgesine Özel Anlamdaysa Eritre ve Etiyopya'ya Etkisi

5.1. Güvenlik Bağlamındaki Etkiler

Etiyopya ve Eritre arasında yaşanan sınır krizi, iki yıl süren bir savaşa sebep olmuştur. Bu savaş hem Etiyopya – Eritre bağlamında hem de Doğu Afrika bölgesinde güvenlik sorunlarına yol açmıştır. Bahsi geçen savaş, iki ülke arasındaki sınır bölgesinde yaşamını idame ettiren vatandaşların hayatını tehlikeye atmaktadır. Bununla birlikte yüz binlerce insan, can güvenliklerinin olmadığı gerekçesiyle bölgeyi terk etmek zorunda kalmıştır.²⁸

Bu kriz, Doğu Afrika bölgesinin sahip olduğu modern tarihin en büyük savaşına sebebiyet vermiştir. Ayrıca bu çatışmanın bir daha yaşanmaması adına BM, bünyesinde bulunan yabancı devletlerin askerlerini bölgeye göndermiştir. Ayrıca iki ülkenin de askerlerini konuşlandırması dolayısıyla söz konusu bölgeye, güvensiz olduğu yönünde bir imaj biçilmektedir.

Bir milyona yakın insan -belirtilen rakam sadece Sudan'ı içermektedir- meydana gelen kriz dolayısıyla Sudan'a sığınmıştır. Adı geçen ülkenin doğu şehirlerinde yer alan mülteci kamplarında, yaşamlarını zor şartlar altında sürdüren aileler bulunmaktadır. Belirtmek gerekir ki; Etiyopyalı ve Eritreli ailelerin komşu ülkelerde yer alan mülteci kamplarında yaşamlarını idame ettirmeye çalışmaları, sosyal sorunlara yol açmaktadır.²⁹

5.2. Sosyal Etkiler

1998 Savaşı'ndan bu yana Eritre ve Etiyopya'da yüz binlerce aile yaşadıkları toprakları terk etmek zorunda kalmıştır. Bu aileler, yukarıdaki bölümde de belirtildiği üzere mülteci kamplarında ikamet etmektedir. Mültecilik statüsünden ötürü hem göç eden

28 Terrence Lyons, "Avoiding Conflict in the Horn of Africa U.S. Policy Toward Ethiopia and Eritrea", *The Centre for Preventive Action*, Vol: 21, December 2006, s. 11.

29 "Eritrean Refugees in Sudan: 50 Years And Counting", *Awate*, <http://awate.com/eritrean-refugees-in-sudan-50-years-and-counting/>, (Erişim Tarihi: 12.05.2018).

kişiler hem de g edilen ülke nezdinde sosyal sorunlar ortaya çıkmaktadır. Sudan'da mevcut halde bulunan toplam yedi mülteci kampında, her türlü suç işlenmektedir. Ayrıca kampta yaşayanlar, insan ve organ ticareti mafyaları yüzünden mağdur olmaktadır. İki lke arasındaki savaşta aileler, bölge ülkelere dağılmaları nedeniyle parçalanmakta; bu durum ise sosyal sorunların bir diğer yönünü oluşturmaktadır.³⁰

5.3. Ekonomik Etkiler

Eritre'nin bağımsız bir ülke olması Etiyopya bağlamında ekonomik yönden oldukça derin yaralar bırakmıştır. nk bu durum Etiyopya'yı kapalı bir ülke haline getirmiştir. Dış ticareti Eritre limanları üzerinden sürdürmeye mecbur olan Etiyopya, Eritre rejiminin mallarına kapılarını kapatması sebebiyle zor durumda kalmıştır. Doğu Afrika erevesinden durumun sonuçları incelendiğinde, sınır ticaretinin durmuş olduğu görülecektir. Dolayısıyla ekonomik anlamda başta Eritre ve Etiyopya vatandaşları olmak üzere bütün bölge halkları kriz halinden etkilenmiştir.³¹

1998 Savaşında yüz binlerce kayıp verilmesinin yanı sıra; hayatta kalanlar için krizin ekonomik bedeli oldukça ağır olmuştur. Tahminlere göre savaşın ekonomik maliyeti 200 milyon dolar civarındadır. Bu rakam az gibi görülse de Doğu Afrika bölgesinin en fakir iki ülkesi bağlamında oldukça maliyetlidir. İki ülkenin vatandaşları da hayat standartları ve ekonomik çerçevede sınır sorunundan ciddi bir şekilde zarar grmştir.

Sonuç ve neriler

Afrika kıtasında yer alan ülkeler arasında yaşanan sınır anlaşmazlıkları çok eski tarihlere dayanmaktadır. Bu krizlerin vuku bulmasının temel sebebi, Afrika'yı aralarında blşen sömürgeci glerin kıta ülkeleri arasındaki sınırları belirlerken kıtanın etnik özelliklerinden ziyade çıkarlarını gözetmesidir. Afrikalı devletlerin

30 Wuhibegezer Ferede Bezabih, "Fundamental Consequences of the Ethio Eritrean War [1998-2000]", *Journal of Conflictology*, Vol: 5, No: 2, November, 2014, s. 42.

31 Bezabih, s. 39.

bağımsızlıklarını kazanmasının ardından sınır sorunları yaşamayı, bu sebebe dayandırılmaktadır.

Eritre'nin Etiyopya'dan bağımsız bir şekilde Afrika sahnesine çıkmasıyla birlikte sınır anlaşmazlıkları patlak vermiştir. Sınır krizi, iki ülke arasında iki yıl sürecek bir savaşın meydana gelmesine sebep olmuştur. Söz konusu savaş nedeniyle yüz binlerce insan hayatını kaybetmiş ve yüzlerce aile memleketinden olmuştur. Yaşanan bu mağduriyet hali, uluslararası toplumu harekete geçirmiştir. Krizi çözmek adına global ve bölgesel aktörler, iki ülke arasında arabuluculuk faaliyetlerine başlamışlardır. Fakat krizin iyi yönetilememesi, iki ülkenin tutucu tavırları ve Cezayir Anlaşması'na aykırı hareket edilmesi nedeniyle kriz halen nihayete erdirilememiştir. Belirtmek gerekir ki; iki ülke arasında yer alan sınır bölgesinde yaşanan gerginlikler zaman zaman haberlere yansımaktadır. Etkisini hala sürdüren 1998 Savaşı gibi bir çatışma ortamının tekrarlanmaması temennisiyle yaşanan krizin çözümü adına iki ülkenin liderler önemli çabalar göstermektedir.

Krizin çözümü bağlamında ilk olarak diplomatik yollara başvurulması gerekmektedir. Bu kapsamda BM kararları, iki ülke tarafından da yerine getirilmelidir. Ayrıca ABD başta olmak üzere küresel güçler, çözüm adına tarafsız davranmalıdır. Aksi takdirde kriz çözümsüzlüğünü koruyacaktır. Bir diğer husus da iki ülkenin konfederasyon özelliği gösteren bir yapı altında birleşmesinin sağlanmasıdır. Bununla birlikte tartışmalı nitelikteki Badme; söz konusu iki ülkenin ekonomik olarak entegre olacağı bir bölge özelliğine haiz olmalı, sonrasında bu durum uluslararası kamuoyuna duyurulmalı ve kriz sonlandırılmalıdır.

Yukarıda belirtilen önerilerin uygulanmaması halinde iki ülkenin yeniden karşı karşıya gelme durumu söz konusu olabilecektir. Bilinmelidir ki günümüzde Etiyopya ve Eritre arasında çatışma yaşanmaması, krizin sona erdiği anlamına gelmemektedir. Son aşamada ABD, bahse konu ülkeler üzerindeki nüfuzunu kullanarak krizi rafa kaldırmıştır. Washington'ın kriz bağlamındaki tutumunda meydana gelecek herhangi bir değişiklik, savaşın yeniden patlak vereceğini düşündürmektedir.

KAYNAKÇA

“Africa Eritrea and Ethiopia Ignore UN Warning”, *BBC*, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/276527.stm>, (Erişim Tarihi: 06.10.2017).

“Analysis: The Algiers Peace Agreement”, *Tesfanews*, <https://www.tesfanews.net/eritrea-ethiopia-algiers-peace-agreement/>, (Erişim Tarihi: 12.05.2018).

“Egyptian Claim to Sudanese-administered Areas North of 22nd Parallel – Sudanese Appeal to Security Council”, *Keesing’s Worldwide*, <http://web.stanford.edu/group/tomzgroup/pmwiki/uploads/1091-1958-03-22-KS-a-SHP.pdf>, (Erişim Tarihi: 03.03.2018).

“Eritrean Refugees in Sudan: 50 Years And Counting”, *Awate*, <http://awate.com/eritrean-refugees-in-sudan-50-years-and-counting/>, (Erişim Tarihi: 12.05.2018).

“Ethiopia And Eritrea: Preventing War”, *International Crisis Group*, 2005, s. 5.

“Europe Targets Eritrea’s Natural Resources”, *Awate*, <http://awate.com/europe-targets-eritreas-natural-resources-2/>, (Erişim Tarihi: 12.05.2018).

“Peace Agreement Digital Collection Eritre – Ethiopia Agreement”, *United Nations Institute of Peace*, https://www.usip.org/sites/default/files/file/resources/collections/peace_agreements/eritrea_ethiopia_12122000.pdf, (Erişim Tarihi: 06.10.2017).

“Security Council Demands Eritrea End Restriction on Mission Unanimously Adopting Resolution 1640 (2005)”, *United Nations*, <http://www.un.org/press/en/2005/sc8561.doc.htm>, (Erişim Tarihi: 06.10.2017).

“Senegal-Mauritania Conflict”, *SAHEL and West Africa Club*, <https://www.oecd.org/countries/mauritania/44650413.pdf>, (Erişim Tarihi: 03.03.2018).

“Strained State of Eritrean Opposition in Ethiopia”, *Awate*, <http://awate.com/strained-state-of-eritrean-opposition-in-ethiopia/>,

(Erişim Tarihi: 06.10.2017).

“The Situation Between Eritrea and Ethiopia”, *United Nations Security Council*, <http://unscr.com/resolutions/1298>, (Erişim Tarihi: 06.10.2017).

“U.S. to Blame for Ethiopia Border Conflict That Killed 70,000 Says Eritrea’s President”, *Newsweek*, <http://www.newsweek.com/eritrea-ethiopia-war-isaias-afwerki-united-states-626478>, (Erişim Tarihi: 05.12.2017).

ABBINK, Jone, *Badme and the Ethio- Eritrean Border: The Challenge of Demarcation in the Post War Period*, Leiden, s. 219-231.

BEZABIH, Wuhibegezer Ferede, “Fundamental Consequences of the Ethio Eritrean War [1998-2000]” *Journal of Conflictology*, Vol: 5, No: 2, November, 2014, s. 39-47.

ÇELİK, Kardir Ertaç, *21. Yüzyılda Kimlikler-Güç Dengesi-İttifaklar Kazakistan Örneği*, ANKASAM, Ankara 2017.

EİDE, Øyvind M., “Missionary Dilemmas in Times of Persecution: Case Ethiopia”, *Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap*, Cilt: 3, Sayı: 4, 2012, s. 213-226.

ENOCH, Charles, *Pan-African Banks Opportunities and Challenges for Cross – Border Oversight*, International Monetary Fund, Washington, D.C. 2015, s. 14-85.

EROL, Mehmet Seyfettin-Bingöl Oktay, “Birinci Dünya Savaşı’nın Afrika’ya ve Sömürgeciliğe Etkileri”, *Gazi Akademik Bakış Dergisi*, Cilt: 7, Sayı: 14, 2014, 2 177-197.

EROL, Mehmet Seyfettin-Şafak Oğuz, “NATO, Kriz Yönetimi”, Mehmet Seyfettin Erol, der., *Değişim Sürecinde Yeni NATO-Yeni Türkiye*, Bakış kitap, Ankara 2013, s. 147-170.

HAMID, Taha, “Tatvurat El-Sira El-İritri El-İsiyobi ve Mavakıf El-Gufa ve el-Munazamat el-İklimiyah ve el-Duvaliyah (Erite – Etiyopya Kriz Sorununun Gelişmeleri Üzerine Bölgesel ve Uluslararası Aktörlerin Rolü)”, *al-Kadisayh Hukuk ve Siyasal Bilimler Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 2, s. 48-80.

LYONS, Terrence, "Avoiding Conflict in the Horn of Africa U.S. Policy Toward Ethiopia and Eritrea", *The Centre for Preventive Action*, Vol: 21, December 2006, s. 14-37.

MONROE, Elizabeth, *A History of Abyssinia*, Oxford University Press, Londra 1935.

NASSIR, İbrahim, "Halayeb Üçgeni Krizi Bir Daha Gündemde", *ANKASAM*, <https://ankasam.org/halayib-ucgeni-krizi-bir-kez-daha-gundemde/>, (Erişim Tarihi: 03.03.2018).

RAZIYA, şerif, *Cezayir Fas Savaşı Nedenleri ve Etkileri*, Mohamed Khider Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Biskra 2014, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi).

Structured Abstract

As it is known that the African countries began to gain independence from the European colonial nations in the middle of the 20th century. Accordingly, with the African independence movements, the continental countries became bordering nation states. Although the colonial states have set borders for continental countries and while drawing the boundaries; they did not consider Africa's geographic and demographic characteristics. So, the disputes over boundaries among nations have started. And due to the border disputes, the continental states have been fighting with each other for a long period of time. And the border dispute between Ethiopia and Eritrea is known as the most continuing border dispute in Africa. So, in this study we are aiming at determining the main reasons of this disputes, to investigate the grounds of those both parts of the dispute defending their positions and the impact of this crisis on the neighbouring states. Besides analyzing the main points of this dispute, we are going to develop some recommendations for solution of this endless problem.

After the independence movements in Africa in 1950's, the boundaries among the states haven't been determined accurately. So, the continent countries could not reach an agreement among themselves on the border. Consequently, borders crises between them began to emerge quickly.

Africa is the continent where border crises are most experienced among countries. The main reason for this problem is that the colonial states have set the boundaries in favour of their own interests without taking into account the environmental characteristics of these lands defining the natural borders. Nearly every country in the continent lives a border crisis with its neighbors. For instance, the Eritrean-Ethiopian is the most known border dispute in the continent as it mentioned above.

The Ethiopia-Eritrea border crisis has caused substantial damage to the civilian population of the two countries. Hundreds of thousands of people lost their lives because of the war in 1998;

a million of people have fled from the border region between the two countries. The international and regional powers who closely followed this conflict have made an effort to resolve the crisis.

Following of 1998 war, the UN Security Council (UNSC) held an emergency meeting. The two countries urged to end the war immediately and to use diplomatic means to resolve the crisis. The UN, which is not limited to this, has started to mediate between the two countries.

The UN realizing that, the crisis between Eritrea and Ethiopia could not be resolved through diplomatic means, the UN issued a resolution 1298 on 9 April 2000. According to Resolution 1298, the UNSC has decided to implement a military embargo on the two countries for 12 months.

Thanks to the efforts of international and regional actors, peace remains between the two countries. Although there has been no military conflict between the two sides since the signing of the Algerian Treaty, the war through the media and diplomatic channels is ongoing. The reason for this is that the attitudes of the two countries in question have maintained and that the crisis has not managed.

The border crisis between Ethiopia and Eritrea caused a two-year war. This war has led to security problems both in the Ethiopian and Eritrean contexts and in the East African region in general. The wage war threatens the lives of the citizens who have carried out their lives in the border region between the two countries. However, hundreds of thousands of people have been forced to leave the area because there is no life security.

This crisis has caused the greatest war in modern history that the East African region has. Moreover, to prevent this conflict from happening again, the UN has sent troops. Both countries have an image that they are insecure because of the deployment of the forces.

The social effects of the Crisis are; hundreds of thousands of Eritrean and Ethiopian families have left their homes. These families live in refugee camps, and social problems arise in the regional countries.

Economic Effects of the Crisis are; Eritrea has caused considerable damage to the econom'c condition of Ethiopia by closing its ports for the Eriterian traders although it is obligated by the trade agreement. When the results of the situation from the East African framework are examined, it can be seen that the border trade has stopped. Consequently, Ethiopia is the most effected country from the aforementioned crisis.